

De voorzitter van Regio Twente
De heer dr. G.O. van Veldhuizen
Postbus 1400
7500 BK ENSCHEDE

Uw kenmerk	Uw brief	Zaaknummer	Documentnummer
		14.00285	U15.020499
Inlichtingen bij	Bijlagen		
De heer E.C.B. Hoitink			
Onderwerp			Datum
"Herfstcompromis" heroriëntatie Twentse samenwerking			8 oktober 2015

Geachte heer Van Veldhuizen,

Allereerst willen wij van de gelegenheid gebruik maken om u van harte te feliciteren met uw benoeming als burgemeester van Enschede en in het verlengde daarvan met uw benoeming als voorzitter van Regio Twente. In deze laatste hoedanigheid richten wij deze brief tot u, in de overtuiging dat deze brief een constructieve impuls is om de toekomst van de Twentse samenwerking nader vorm te geven.

Op 2 oktober jl. ontvingen wij een gezamenlijke brief van de colleges van burgemeester en wethouders van Enschede, Almelo, Oldenzaal, Borne, Twenterand en Hof van Twente. Deze brief heeft als onderwerp "herfstcompromis" en vloeit voort uit de procesafspraken die zijn gemaakt tijdens de vergadering van de regioraad van Regio Twente van 30 september jl. Wij begrijpen de intentie van de gezamenlijke brief zo dat aan de colleges en raden van de overige Twentse gemeenten wordt gevraagd om een standpunt te bepalen op het "herfstcompromis" en dit lokale standpunt in te brengen in de extra regiораadsvergadering van 15 oktober as.. Aldus kan worden beoordeeld in hoeverre de voorstellen van de zes colleges op voldoende draakvlak kunnen rekenen.

Onze reactie op het "herfstcompromis" richten wij aan u, omdat de voorzitter van Regio Twente zich eerder heeft opgeworpen als procesverantwoordelijke ten aanzien van de heroriëntatie op de gemeentelijke samenwerking in Twente. Onze reactie moet worden gezien als voorlopig standpunt van de colleges van Tubbergen en Dinkelland, welke nog vóór 15 oktober as. zal moeten worden besproken met de afzonderlijke raden van Tubbergen en Dinkelland. Gezien de tijdsdruk waarvoor wij ons door het "herfstcompromis" geplaatst zien, kunnen wij niet anders dan u nu te informeren over ons voorlopige standpunt, aangezien de bespreking met de raden van Tubbergen en Dinkelland naar verwachting pas zeer kort voorafgaand aan de extra regiораadsvergadering van 15 oktober as. kan plaatsvinden.

Onze reactie op het "herfstcompromis" valt uiteen in een reactie op het proces en een reactie op de inhoud.

Procesbeoordeling

De heroriëntatie op de gemeentelijke samenwerking in Twente is een proces dat reeds in 2012 in gang is gezet. Het gekozen proces was met name gericht op het uiteindelijk realiseren van een toekomstbestendige gemeentelijke samenwerking in Twente, mede met het oog op het vervallen van de plusstatus van Twente per 1 januari 2015. Enkele kernbegrippen binnen het proces waren transparantie, draagvlak, vrijwilligheid, organische groei en zorgvuldigheid. De heroriëntatie op de

gemeentelijke samenwerking in Twente heeft uiteindelijk vorm gekregen in het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de stuurgroep heroriëntatie samenwerking Twente. Bij het uitbrengen van het definitieve rapport is uiteindelijk een procesvoorstel gedaan door de voorzitter van Regio Twente, waarbij uitdrukkelijk de oproep is gedaan om te streven naar consensus. Ter toelichting is daarbij aangegeven dat het streven naar consensus per definitie "geven en nemen" betekent. Gegeven het feit dat de standpunten van de 14 Twentse gemeenten over de inrichting van de toekomstige Twentse samenwerking op onderdelen uiteen lagen, hebben wij deze oproep van de voorzitter van Regio Twente onderschreven. Tegen die achtergrond hebben wij ook de voorstellen die ons eerder zijn aangereikt beoordeeld.

In deze beoordeling hebben wij geconstateerd dat de aangereikte voorstellen niet op alle onderdelen volledig overeenkomen met de visie van Tubbergen en Dinkelland ten aanzien van intergemeentelijke samenwerking, echter indachtig de oproep van de voorzitter van Regio Twente hebben wij geconstateerd dat het gemeenschappelijke belang op onderdelen diende te prevaleren.

In dat licht zijn wij onaangenaam verrast door de brief van de zes Twentse gemeenten. Wij hebben de set beslisdocumenten die wij eerder aangereikt hebben gekregen van de voorzitter van Regio Twente, beschouwd als een resultante van het proces om te komen tot consensus op (de juridische vertaling van) het rapport 'Samenwerken doen we zelf'. De brief van de zes Twentse gemeenten leert ons dat onze hiervoor genoemde interpretatie in ieder geval niet door alle overige twaalf Twentse gemeenten wordt gedeeld. Anders kunnen wij de procesingreep die thans wordt gepleegd moeilijk begrijpen. Wat ons daarnaast verrast is het feit dat ons gezamenlijk streven naar transparantie en breed draagvlak wordt doorkruist door het initiatief van zes van de veertien gemeenten, waarvan de overige gemeenten geen kennis droegen. Een initiatief dat bovendien een formeel-juridische impact kan hebben, nu voor het wijzigen van de Regeling Regio Twente een gekwalificeerde 2/3 meerderheid noodzakelijk is. Tenslotte zijn wij verrast door het tijdstip van de interventie van de zes Twentse gemeenten. In de wetenschap dat de bestaande Regeling Regio Twente uiterlijk op 1 januari 2016 in overeenstemming moet zijn gebracht met de Wet gemeenschappelijke regelingen, achten wij het uiterst risicovol om nog zo kort voor 1 januari 2016 te interveniëren in het proces.

Desondanks blijven wij van mening dat wij moeten blijven streven naar consensus en breed draagvlak op de toekomstige organisatie van de gemeentelijke samenwerking in Twente. Een inhoudelijke beoordeling van de in het "herfstcompromis" aangereikte voorstellen is daarom van belang.

Inhoudelijke beoordeling

Het "herfstcompromis" valt uiteen in drie onderdelen, waarvan er blijkens de meergenoemde gezamenlijke brief van de zes gemeenten twee tot gewijzigde besluitvorming op de eerder aangereikte beslisdocumenten zou moeten leiden.

Ad.1: instellen adviescommissie van raadsleden

Wij begrijpen dit voorstel zo, dat hiermee wordt nagestreefd om de positie van raadsleden binnen de juridische structuur van de Regeling Regio Twente te verankeren. Wij onderschrijven in algemene zin het belang van het versterken van de positie van raadsleden ten opzichte van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en Regio Twente in het bijzonder. Hoewel het onze voorkeur heeft om de positie van raadsleden met name op lokaal niveau te versterken – mede met het oog op het principe van verlengd lokaal bestuur – zijn wij niet principieel tegen het eveneens versterken van de positie van raadsleden op regionaal niveau. Wel zijn wij van mening dat de lokale verantwoordingsrelatie te allen tijde dient te prevaleren boven de relatie die wordt beoogd tussen een in te stellen adviescommissie bestaande uit raadsleden en het algemeen bestuur van Regio Twente. Voor ons is in dat kader wel relevant in hoeverre de verankering van de positie van raadsleden in de vorm van een adviescommissie aan het algemeen bestuur juridisch houdbaar is. Temeer nu het bij de Regeling Regio Twente gaat om een collegeregeling. Overigens is hiervoor naar verwachting op dit punt géén wijziging van de aangereikte Regeling Regio Twente noodzakelijk, aangezien deze regeling reeds voorziet in het instellen van adviescommissies door het algemeen bestuur. Wel hechten wij eraan om éérst een nadere analyse te laten plaatsvinden naar de juridische houdbaarheid van het instellen van een adviescommissie bestaande uit raadsleden, tegen de achtergrond van het feit dat het hier een collegeregeling betreft. Tevens hechten wij eraan om een nadere duiding te krijgen van het instrument 'resolutie'. Juist omdat het hier geen bestuursrechtelijk instrument betreft, welke verankerd is in de Wet gemeenschappelijke regelingen dan wel de Gemeentewet, is het van belang om vooraf dezelfde verwachting te hebben bij een dergelijk instrument. Ook hiervoor is een nadere analyse wenselijk.

Tenslotte is het "herfstcompromis" niet helder ten aanzien van de consequentie die dit voorstel heeft op de eerder voorgestelde introductie van een Twenteraad. Vanuit het streven naar vermindering van bestuurlijke drukte vragen wij ons af in hoeverre een Twenteraad buiten de Regeling Regio Twente zich verhoudt tot een adviescommissie van raadsleden, die verankerd is in de Regeling Regio Twente.

Gelet op de meergenoemde datum van 1 januari 2016 zou het onze voorkeur hebben om met het oog op de noodzakelijke zorgvuldigheid éérs te starten met de eerder aangereikte Regeling Regio Twente en desgewenst na een nadere juridische analyse de Regeling Regio Twente zo nodig op dit onderdeel op een later tijdstip te wijzigen. Dit zou overigens ook kunnen bij een eerste evaluatiemoment, waar de aangereikte Regeling Regio Twente overigens in voorziet.

Ad. 2: opheffen limiet aantal adviescommissies/portefeuillehoudersberaden

Hoewel wij met het oog op het verminderen van bestuurlijke drukte hebben voor het maximaliseren van het aantal adviescommissies of portefeuillehoudersberaden, hebben wij geen principiële bezwaar tegen het opheffen van een limiet. Het is overigens niet zo dat het algemeen bestuur niet zou bestaan uit vertegenwoordigers van alle deelnemende gemeenten, zoals het "herfstcompromis" doet vermoeden. Daarin wordt namelijk voorzien in de Regeling Regio Twente. Wel is het zo dat een limiet op het aantal adviescommissies en portefeuillehoudersberaden met zich meebrengt dat niet iedere deelnemende gemeente een voorzitter kan leveren voor een adviescommissie dan wel een portefeuillehoudersberaad. Dit is voor ons niet onoverkomelijk. Het is voor ons evenwel ook geen principiële punt. Overigens is deze limiet niet de Regeling Regio Twente opgenomen, maar in de toelichting op deze regeling.

Ad. 3: gelijktrekken bestuursstructuur Regio Twente en Twentebedrijf

Wij begrijpen dit voorstel zo dat beoogd wordt om iedere deelnemer aan de Regeling Twentebedrijf zitting te laten nemen in het bestuur van het Twentebedrijf. De aangereikte beslisdocumenten gaan uit van een clustering in het bestuur, waarmee het bestuur van het Twentebedrijf uit drie leden bestaat. Wij zien dit voorstel als een verbetering ten opzichte van de eerder aangereikte clustering, omdat hiermee de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het Twentebedrijf wordt benadrukt. Wel constateren wij dat het "herfstcompromis" er op dit onderdeel vanuit gaat dat dit vooralsnog niet hoeft te leiden tot een wijziging van de beslisdocumenten. Deze redenering volgen wij niet, omdat in de aangereikte beslisdocumenten de raad om toestemming wordt gevraagd om het college de Regeling Twentebedrijf in te stellen. Deze toestemming is onzes inziens echter verbonden met de aangereikte beslisdocumenten. Dat betekent dat de toestemming van de raad thans wordt gevraagd om een Regeling Twentebedrijf in te stellen, welke voorziet in een bestuursstructuur vanuit clusters. Wanneer het voorstel vanuit het "herfstcompromis" nu is om deze bestuursstructuur zodanig aan te passen dat alle deelnemers vertegenwoordigd zijn in het bestuur van het Twentebedrijf, dan zal dat naar onze overtuiging nu ook moeten leiden tot gewijzigde besluitvorming op de aangereikte beslisdocumenten. Een alternatief zou zijn om nu nog niet over te gaan tot besluitvorming op het Twentebedrijf, aangezien voor de oprichting van het Twentebedrijf geen fatale datum van 1 januari 2016 geldt.

Resumé

De afronding van het proces rond de heroriëntatie op de Twentse samenwerking verloopt verrassend. Hoewel dit procesverloop zeker niet onze voorkeur heeft en het recente "herfstcompromis" ons procesmatig onaangenaam verrast heeft, hebben wij het aangereikte "herfstcompromis" op inhoud beoordeeld. Geen van de drie voorstellen vanuit het "herfstcompromis" ontmoet bij ons principiële bezwaren, waarbij wij het voorstel ten aanzien van de bestuursstructuur van het Twentebedrijf als een verbetering beschouwen. Wel hechten wij belang aan een nadere analyse van de juridische houdbaarheid van de voorstellen. Omdat zorgvuldigheid wat ons betreft voor snelheid dient te gaan, is ons voorstel om de eerder aangereikte beslisdocumenten ongewijzigd tot besluitvorming te laten leiden in de 14 Twentse gemeenteraden. Wanneer blijkt dat de drie voorstellen vanuit het "herfstcompromis" juridisch houdbaar blijken en bovendien op voldoende draagvlak kunnen rekenen, kan dat leiden tot een eerste wijziging van de Regeling Regio Twente in de loop van 2016, dan wel tot een wijziging die samenvalt met een eerste evaluatie van de Regeling Regio Twente.

Wij vertrouwen erop u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd en wachten met belangstelling het verdere besluitvormingsproces af.

Met vriendelijke groet,

Burgemeesters en wethouders van Dinkelland en Tubbergen,
loco-secretaris van Dinkelland de burgemeester van Dinkelland

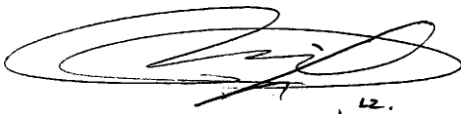
E.M. Grobben

de secretaris van Tubbergen

mr. R.S. Cazemier

de burgemeester van Tubbergen

drs. ing. G.B.J. Mensink

mr. M.K.M. Stegers

Kopie aan:

- Gemeente Enschede, Postbus 20, 7500 AA Enschede
- Gemeente Almelo, Postbus 5100, 7600 GC Almelo
- Gemeente Borne, Postbus 200, 7620 AE Borne
- Gemeente Hengelo, Postbus 18, 7550 AA Hengelo
- Gemeente Losser, Postbus 90, 7580 AB Losser
- Gemeente Oldenzaal, Postbus 354, 7570 AJ Oldenzaal
- Gemeente Hof van Twente, Postbus 54, 7470 AB Goor
- Gemeente Twenterand, Postbus 67, 7670 AB Vriezenveen
- Gemeente Haaksbergen, Postbus 102, 7480 AC Haaksbergen
- Gemeente Wierden, Postbus 43, 7640 AA Wierden
- Gemeente Rijssen-Holten, Postbus 244, 7460 AE Rijssen
- Gemeente Hellendoorn, Postbus 200, 7440 AE Nijverdal